

Bhásá tijdschrift voor taal cultuur geschiedenis

Stichting Bhásá is opgericht op 24 december 1991

pagina 01 juli 2012

Redactioneel

Stichting Bhásá

De Stichting Bhásá is op 9 maart 1982 op de A. De Kom universiteit van Suriname ontstaan. Na de afronding van de administratieve voorbereidingen op 24 december 1991, kon de stichting op 2 juni 1982 worden ingeschreven in de stichtingenregister. Ten tijde van de oprichting waren de heren Mustafa Nabibaks en Jan Soebhag als onderzoekers werkzaam op het Instituut voor Sociaal en Economisch Onderzoek (IESO) van de Sociaal en Economische Faculteit van de universiteit van Suriname.

De stichting begon als een werkgroep onder de naam: 'de Culturele Werkgroep Bhásá'. Op 1 december 1983 kwam het blad Bhásá; tijdschrift voor taal en cultuur uit. Langer dan 10 jaar werd Bhásá succesvol uitgegeven. Maar de stichting moest deze staken vanwege financiële reden.

De groep bleef echter actief op andere culturele gebieden, totdat de voorzitter de heer M.A. Nabibaks naar Nederland vertrok.

In die tijd voorzag de organisatie de gemeenschap in een zeer belangrijke behoefte, namelijk: informatie over de taal (Sarnámi en het Hindi), cultuur en traditie. Heden ten dagen merken wij nog steeds dat de informatie over de Surinaamse talen, de culturen, de traditie en de geschiedenis bij grote delen van de gemeenschap ontbreekt, zowel de jeugd als bij enkele anderen. Daarom heeft de stichting gemeend om het blad wederom uit te geven.

Na meer dan 16 jaren pakt de stichting de draad weer op. Het Tijdschrift Bhásá zal vooralsnog alleen elektronisch gedistribueerd worden en wel kosteloos, zowel voor binnen- als buitenland.

Frequentie

Dit blad zal ingaande heden wederom beschikbaar en als voorheen: eenmaal per kwartaal.

De redactie zal naar behoefte de frequentie en de oplage aanpassen.

Inhoud

De inhoud van het tijdschrift zal in het algemeen over de volgende artikels gaan, te weten:

- taal
- cultuur
- traditie
- geschiedenis
- verhalen over de immigratie
- cultuur data van de verschillende organisaties
- jaarplannen van de verschillende organisaties
- culturele evenementen
- nationale en internationale cultuur data
- cultuuragenda nationaal
- sport en spel

Wat kunt u doen?

- U kunt uw organisatie activiteiten naar ons sturen met uw contactnummers en e-mailadres.
 - Hierdoor wordt u nationaal en internationaal in de publiecititeit gebracht.
 - Hierdoor kunt u op nationaal en internationaal niveau samenwerking aangaan met organisaties met soortgelijke doelstellingen.
- Het plaatsen van de artikels is gratis. Het tijdschrift verschijnt in kleur en is elektronisch leesbaar, terwijl u ook een exemplaar ervan kunt printen.

We starten met een inschatbare oplage van 1000 exemplaren (eerste oplage) per keer. Het streven is erop gericht om ook in het engels (voor niet nederlandstaligen), Sarnámi en het Hindi te publiceren.

Uw reactie en uw bijdrage verwelkomen wij hartelijk. Met vriendelijke groeten,

Jan S. Soebhag

e-mail: stg.bhasa@hotmail.com

yatrie@live.com

jsoebhag@hotmail.com

audrey_koenders@live.com

Telefoon: (597) - 088-264-30 / (597) - 086-076-53

(597) - 089-121-58 / (597) - 08-703152

Inhoud

Tijdschrift voor taal en cultuur, jaargang no. 01 no. 012012

- Mededelingen
- Nieuw: bát-cit (sarnámi lessen)
- Romaanse spelling van het Sarnámi, deel 1
- Laatste nieuws van de Culturele Unie Suriname
- Cultuur agenda van de Culturele Unie Suriname
- Visva Jyoti
- De hindu gemeenschappen in Suriname

Mededelingen

Het bestuur van de stichting Bhásá staat onder voorzitterschap van de heer Jan S. Soebhag. Het huidig bestuur heeft de heer M.A. Nabibaks benoemd tot Ere voorzitter.

De redactie van dit blad

Hoofdverantwoordelijk: Jan S. Soebhag

Het bestuur van Bhásá heeft afspraken lopen met de **Culturele Unie Suriname** en enkele verenigingen om hun activiteiten en hun culturele agenda te publiceren. Bhásá zal ook de activiteiten van de Culturele Unie Suriname verslaan en hun jaaractiviteiten ofwel jaarkalender publiceren.

Communicatie in het Sarnámi Bát-cit

Les 1

Wij gaan onderling enkele afspraken maken.

- (a) U neemt de romaanse spelling van het Sarnámi door;
- (b) Voordat wij overgaan tot bát-cit (gesprekken) is het van belang dat wij kennis nemen van enkele algemene zaken; en
- (c) Wij gaan kennis maken met enkele sarnámi woorden.

Het toenmalige Brits-Indië, vanwaar de Hindustaanse immigranten naar Suriname werden gebracht, heette in werkelijkheid **Hindustán, Bhárat** ofwel **India**. De inwoners waren Hindustanen (Nederlands) en in hun eigen taal werden ze Hindustánis genoemd. Deze Hindustánis, voornamelijk de Hindus en de Muslims kenden twee grootste en belangrijke religieuze stromingen in India, te weten: het Hinduïsme (met een aantal 'zijtakken' en de Islam evenzo met een aantal 'zijtakken').

Toen zij naar Suriname kwamen, hebben zij hun religieuze stroming ofwel hun godsdienst, religie, cultuur en traditie meegenomen als hun cultureel erfgoed. Deze Hindustánis (Hindus en de Muslims), verschilden voornamelijk in taal opzicht en godsdienst beleving. Ze verschillen ook in bepaalde culturele en leefwijze met elkaar.

De taal waarin de Hindus en de Muslims met elkaar communiceren is het Sarnámi. De taal die de Hindu in het openbaar of bij officiële aangelegenheden bezigt, is het Hindi of het Sarnámi. Van de Muslim is dat Urdu. In bát-cit gaan wij in het algemeen het Sarnámi bezigen.

Over het Sarnámi zal in dit blad wederom enkele artikels verschijnen (artikels die reeds in de edities van Bhásá waren verschenen, omdat velen onbekend zijn met het ontstaan en de ontwikkelingen van het Sarnámi).

Beide gemeenschappen, de Hindus en de Muslims hebben hun eigen wijze van communiceren, praten en vriendelijke groeten met elkaar en dit is standaard. Enkele verschillen dat wij in ons dagelijks leven zien, tussen beide groepen zijn merkbaar in de traditionele kledij, religieuze tekens, godsdienst en ook in de omgang met anderen.

De Hindustaanse gemeenschappen in Suriname

Het onderscheid wordt gemaakt, omdat er enig verschil her en der geconstateerd wordt bij o.a. het groeten. Bij de Hindus kennen wij de volgende gemeenschappen:

1. De Sanátan Dharm (Sanátanis); 2. De Vaidik dharma (Árya Samájis); 3. De Kabirpanthis; 4. Hare Rámá Hare Krishna beweging; 5. De Brahmá Kumaris; 6. Gaytri Palwárs; 7. Sáí Bábás; en 8. Brahma Mission.

Muslim gemeenschappen

De twee (2) grote religieuze stromingen die we kennen zijn de Shiás, de Sunnis en de Ahmadiyás. Hiernaast zijn er een aantal van andere organisaties binnen de Muslim gemeenschappen.

Het groeten

Er zijn verschillende vormen van groeten.

De Hindus groeten als volgt:

(Sanátanis): *Rám Rám* of *Sitá Rám* hetgeen inhoudt:

ik groet u in de naam van god Shri Rám (Shri Rám Chandra Bhagván). Hij wordt op dezelfde wijze terug gegroet.

Ook zegt men tegenwoordig *namaste* aan elkaar.

In geval men een oudere persoon tegenkomt en hem of haar groet, dan brengt hij/zij beide handpalmen bij

elkaar en brengt de groet.

Wanneer een leerling of een devoot zijn of haar guru tegenkomt, dan maakt de persoon een buigje/knik met zijn hoofd en groet of raakt zijn voeten uit eerbied voor kennis en gezag aan, die hij van de guru, huispriester of van een hoog-geplaatste ontvangt of ontvangen heeft.

Vaak hoort men ook zeggen: *kaise* of *kaise báte*, betekent: hoe gaat het. De ander antwoordt dan: *acchá hai, cale hai* of *thik já hai*, betekent: gaat wel of gaat goed. Onder vrienden zegt met *ká hál*, hoe gaat het.

Bij onze Muslim broeders is het in het algemeen: Assalám Alaikum Wá Rahmatullá Wá Barakátu en de persoon wordt dan terug gegroet met Wa - Alaikum Assalám Wá Rahmatulláhi Wá Rarakátu. De korte groet is: Assalám Alaikum en terug gegroet is: Wa - Alaikum Assalám. Geleerden, Mulbis en oudere mensen groeten op deze wijze. Onder de jongeren wordt gezegd: Assalám Alaikum en terug gegroet is dan Walekum Assalám. Wallikum Salaam. Is eigenlijk een samentrekking van Wa - Alaikum Assalam.

Aan ietwat ouderen zegt men: *kaise báto ap* (hoe gaat het met u).

Als iemand vanuit een gebouw naar buiten gaat of vanuit een kantoorruimte, enzovoorts, zegt men: *ham jáílá báhar of bahire* (ik ga naar buiten).

Eenvoudige vertalingen

Ham – ik (1ste persoon enkelvoud)

Tu – jij (2de persoon enkelvoud)

I, U – hij, zij (3de persoon enkelvoud)

Hamlog – wij (1ste persoon meervoud)

Tulog – jullie (2de persoon meervoud)

Áp – U (2de persoon meervoud)

Isab, usab – zij (3de persoon meervoud)

- *Kahán* (waar) *já hai* (tu) = waar ga je heen of waar ga je naar toe
- *Ham jáílá* = ik ga
- *Ham jáílá dukán* = ik ga naar de winkel
- *Ham jáílá kám kare* = ik ga werken
- *Ham jáílá kám par* = ik ga naar het werk
- *Ham jáílá bhát khái* = ik ga rijst eten
- *Ham jáílá nahái* = ik ga douchen/baden
- *Ham jáílá sute* = ik ga slapen
- *Ham jáílá lete* = ik ga een dutje doen

Wij gaan onderling een gesprek voeren. Dit is wat wij dagelijks zien, horen en meemaken.

Ká hál yár = hoe gaat het vriend

Cale hai dost = het gaat vriend (yár/dost= vriend)

(vervolg blad 2)

Hoogtijdagen en Cultuur kalender

van augustus 2012 tot december 2012

Hoogtijdagen	Maanden				
	A	S	O	N	D
Rakshá Bandhan	01				
Krishna Janam	09				
Ganesh Jayanti		19			
Navrátri		16	23		
Diváli				13	
Gobardhan pujá				14	
Gangá Nahán				27	
Inheemse dag	9				
Javaanse iummigratie	14				
Idulfitr	20				
Iftár	7	Door CUS			
Inheemsen	9				
Marrondag			10		
Chinese immigratie			20		
Onafhankelijkheidsdag				25	
1 ^{ste} Kerstdag					25
2 ^{de} Kerstdag					26
Oudjaarviering					31

Ká kare hai = wat doe je
Kuch ná = niets, ik doe niets
Áj kahán jaiye = waar ga je vandaag naar toe
Ká soce hai = waaraan denk je
Ká bole hai = wat zeg je (nou)
Ham jáila ghare = ik ga naar huis
Ham jáilá dukán bret kine = ik ga naar de winkel om brood te kopen
Maiyá kahán gail bá of hai = waar is moeder naar toe.
Maiyá aur bappá bát-cit kare hai = moeder en vader zijn aan het praten
Koi abbe ghare ái = straks komt iemand thuis of we krijgen bezoek van een gast
Koi mahmán abbe ái = wij krijgen bezoek van een gast
Kahán já hai tu = waar ga je naar toe
Ham jáilá dukán saudá láwe = ik ga naar de winkel om enkele artikelen te kopen

(Deel 1) Dit is een vervolg onderwerp

Romaanse spelling van het sarnámi. Een beknopte uiteenzetting Van de vastgestelde spelling met bijlage, behorende bij de Resolutie van 15 juli 1986 no. 4562

1986

no. 41

STAATSBLAD Van de REPUBLIEK SURINAME

Resolutie van 15 juli 1986 no. 4562, inzake vaststelling officiële spelling voor het Sarnámi (-Hindustáni).

DE PRESIDENT VAN REPUBLIEK SURINAME

Op voordracht van de Minister van Onderwijs, Wetenschappen en Cultuur:

Gelet op:

- artikel 16 sub 1 e en sub 2 c van het 'Besluit Instelling en Taakomschrijving van de Departementen van Algemeen Bestuur 1986' (S.B. 1986 No. 23);
- de beslissing van de Raad van Minister van 27 mei 1986: (missive van de Minister-President d.d. 2 juni 1986 no. 378/R.v.M)

Gezien:

- de beschikking van de Minister van Onderwijs, Wetenschappen en Cultuur d.d. 27 september 1984 no. 3090, houdende instelling van de 'Spellingscommissie Sarnámi';
- het rapport van de 'Spellingscommissie' van 1 december 1984, getiteld 'Romaanse Spelling van het Sarnámi'.

Overwegende:

dat bij beschikking van de Minister van Onderwijs, Wetenschappen en Cultuur d.d. 27 september 1984 no. 3090 de 'Spellingscommissie Sarnámi' werd ingesteld, welke tot taak had 'een voorstel te doen met betrekking tot standaardisatie van een fonematisch verantwoorde en praktische hanteerbare geromaniseerde spelling van het Sarnámi';

dat de Spellingscommissie voornoemd op 1 december 1984 haar rapport, getiteld 'Romaanse Spelling van het Sarnámi', bij de Minister van Onderwijs, Wetenschappen en Cultuur heeft ingediend, aan welk rapport de Raad van Ministers in zijn vergadering van 27 mei 1986 zijn goedkeuring heeft gehecht (blijkens de missive van de Minister-President d.d. 2 juni 1986 no. 378/R.v.M.);

dat het van groot belang is, dat bij het schriftelijk hanteren van het Sarnámi (-Hindustáni), zowel door de overheidsinstanties als door burgers, de in het rapport van de Spellingscommissie vervatte spelling wordt gebezigd, weshalve deze officieel vastgesteld en ter algemene kennis gebracht dient te worden.

Besluit

- Met ingang van heden vast te stellen als de officiële spelling van het Sarnámi (-Hindustáni) de spelling, vervat in het rapport van de 'Spellingscommissie Sarnámi' en beknopt uiteengezet in de aan deze resolutie gehechte 'Romaanse Spelling van het Sarnámi'.

- De wetgevende, rechterlijke en bestuurlijke Colleges uit te nodigen en de Directeuren van de Departementen en Directoraten opdracht te geven er zorg voor te dragen, dat - in geval het nodig is, bij publicaties of anderszins, schriftelijk het Sarnámi (-Hindustáni) in Romaanse spelling te bezigen - door hen en de onder hen ressorterende landsdienaren die officieel vastgestelde spelling van het Sarnámi wordt gebezigd.
- De vastgestelde Romaanse spelling van het Sarnámi bij de particuliere instanties en de burgers van Suriname aan te bevelen en op hen een beroep te doen, bij het schriftelijk hanteren van het Sarnámi (-Hindustáni) in Romaanse spelling van de hierbij vastgestelde spelling gebruik te maken.
- Te bepalen, dat deze resolutie en de aangehechte 'Romaanse Spelling van het Sarnámi' in het Staatsblad en in het Advertentieblad van de Republiek Suriname worden bekend gemaakt.

Paramaribo, de 15^e juli 1986
L.F. RAMDAT MISIER.

De Minister van Onderwijs, Wetenschappen en Cultuur
A.S. LI FO SJOE.

Uitgegeven te Paramaribo, de 15^e juli 1986

De Minister van Binnenlandse Zaken,
Districtsbestuur en
Volksmobilisatie

J.A. WIJDENBOSCH.

Romaanse spelling van het Sarnámi

**bron:
Resolutie van 15 juli 1986 no. 4562**

Bhásá zal op regelmatige basis de spelling van het sarnámi publiceren. Het doel hiervan is dat men kennis neemt van de officiële spelling van het sarnámi. Hierdoor bestaat de mogelijkheid om minder fouten te maken bij het schrijven van de sarnámi woorden. Allereerst geven wij een overzicht van de spraakklanken, waarna enig uitleg haar beslag neemt. (deze uitspraken zijn gebaseerd op het **devnágri alfabet, internationale phonetic alphabet en de romaanse spelling van het sarnámi**).

vocaal

- a in ban (dicht, bos); dam (ademtocht); mare (sterven); baki (maar) (als 'e' in de in het nederlands);
á in bán (gewoonte, pijl); dám (prijs); máre (slaan); báki (resterend) (als 'aa' in maan in het nederlands);
i in dil (hart); bahin (zuster); kitáb (boek); mile (krijgen);
Í in tin (drie); bhir (drukke); bige (gooien); tasile (innen) / eventueel: tín, bhír, tasíle;
u bun (druppel); dusman (vijand); dukán (winkel); pukáre (roepen) (als 'oe' in goed in het nederland);
ú dúr (ver); barúd (kruit); músar (stamper); kúde / eventueel: dur, barud, musar, kude;
e tel (olie); etná (zoveel); terá (dertien); bemár (ziek);
ai aib (ondeugd); bail (stier); manai (mens); tarai (ster);
o top (kanon); otná (zoveel); bole (zeggen); osáwe (wannen);
au kaur (hap); maut (dood); lauki (poe); mausi (moeder zuster);

Nasalering

- n men (in); dánt (tand); jhánj (cymbaal); renr (ricinus) / eventueel: men, dánt, jhánj, renr (n geeft aan een nasale klinker)

Consonanten

De letters k, n, t, d, p, b, m, r, l, s, h en z worden op dezelfde wijze uitgesproken als in het nederlands. De rest van de letters of combinatie van de letters worden als volgt uitgesproken (zie pagina 31, 32, 33, 34 en 35 van de Resolutie van 15 juli 1986 no. 4562).

De consonanten worden in volgorde van het devnágri alfabet besproken. Waar nodig zal deze aangevuld worden met de nodige uitleg.
c in cale als 'tj' in het nederlands uitgesproken (voorbeeld tjokvol)
j in judái als 'j' in het engels jungle uitgesproken
g als 'g' in het engels goal uitgesproken
y als 'j' in het nederlands jaar.
Verder hebben we de geaspireerde klanken, zoals: kh, gh, jh, th, dh, th, ph, bh, sh, ch. Deze geaspireerde klanken, worden met een extra luchtstroom, te vergelijken met een h uitgesproken. Ook hebben wij de retroflexe klanken, zoals: t, th, d, dh, r, rh, etc. deze retroflexe klanken zijn onbekend in het nederlands. Ze worden met de tongpunt gekruld tegen het gehemelte uitgesproken.

klinkercombinaties

ái in mái (moeder), gái (koe), salái (lucifer), khunáil (gebloed)

áu náu (barbier), cáur (rijst), gháu (wond);

ui dui (twee), rui (watten), punui (top);

oi loi (deegbal), poi (spinazie), koi (iemand), oisan (zo'n);

iw/iv - ghiw (geklaarde boter), jiw (leven) / ook: ghiv, jiv;

ew/ev - dew ('god'), sew (een zoetigheid), newtá (uitnodiging)/ ook: dev, sev, nevtá;

áe - jáe (gaan), kháe (eten), khunáe (bloeden), piráe (pijn doen);

áo - gáo (zing), láo (breng)/ (Men zegt ookwel gáwo, láwo);

eo - leo (neem), deo (geef) kheo (roei) (ookwel: lewo, dewo, khewo);

ei - lei (hij/zij zal nemen), kheis (hij/zij roeide)

letwel: afhankelijk in welk tijd men praat, zal het woord vervoegd worden.

De tatoeage heet **godná** bij de Hindustanen. De zigeuner stammen maakten tattoo's als lichaamsversieringen omdat zij niet instaat waren dure en mooie sieraden aan te schaffen. Deze traditie is meegekomen met de Hindustaanse contractarbeiders naar Suriname. Bij navraag zeiden de oude Hindustaanse vrouwen dat zij met een 'godná' bijzonder goede behandeling kregen wanneer men een godná op hun lichaam zag. Zonder een godná werden zij niet gewaardeerd. Hoe dit kwam is nog niet onderzocht. Misschien kan dit een mogelijke onderzoeksonderwerp worden. Men was erg geliefd op dieren tekeningen en tekeningen van de verschillende goden.

voorwerpen tbv de huishouding (Keuken)

Losse elementen van een Jántá, traditonele maalsteen van de Hindustanen

**Ayodhya Research Institute, an autonomus
Body of UP Culture Department (Tulsi
Smarak Bhavan, Ayodhya Faizabad (UP)
India)**

Ayodhya Research Institute uit Ayodhya Faizabad (UP) India) had van 11 Juni tot en met 23 juni jl. verschillende trainingen, workshops en optreden verzorgd op het gebied van Rámlilá in Trinidad and Tobago.

Rámlilá is het verhaal van de incarnatie van God Vishnu in de 'mens gedaante' van Shri Rám, die neerdaalt op de aarde om de demon Rávan te vernietigen. Rávan was de koning van Shri Lanká met de hoogste kennisgraad die een mens kon bezitten. In hem was de behuizing van de 'slechte' karakter eigenschappen die een mens kan hebben en hij demonstreerde het op basis van macht. Kortom: 'de Rámlilá kan je zien als de verschijning van het goede om het kwade te vernietigen'. Dit wordt op verschillende manieren uitgebeeld (toneel en drama).

Ayodhya Research Institute verzorgd in verschillende landen trainingen en workshop om de boodschap van het goede in al haar facetten te verkondigen. De professionele verhandeling vindt plaats vanuit het verhaal. De kostuum, make-up en de algehele aankleding om de werkelijkheid in beeld te brengen spelen een belangrijke rol tijdens de Rámlilá. Wanneer de artiesten zich opgemaakt hebben en het spel van Shri Ramcandra laten zien, laat het jou gevoelen dat je in tijd teruggaat naar de periode, toen het verhaal zich afspeelde.

Op de terugweg van Trinidad and Tobago naar India maakte de groep een speciale tussenstop in Suriname (17 artiesten) voor het leggen van contacten met de Surinaamse toneelgroepen, waaronder: de sociale en culturele organisaties, **Visva Jyoti** en **Shri Mahá Sakti Durgá Samáj van Leiding 9a** (vermeld dient te worden dat deze 2 organisaties samen met de Culturele Unie Suriname bijzondere populariteit geniet in *Ayodhya Faizabad (UP) India*)

Op 25 juni jl. was de groep te gast bij de Culturele Unie Suriname (CUS) en de verenigingen Visva Jyoti van Vredenburg en Shri Mahá Sakti Durgá Samáj van Leiding 9a. *Het doel van de tussenstop was kennisoverdracht, versterking van deskundigheid (op hoogste niveau) tussen de organisaties van de uit diaspora landen en regelmatig onderling contact.*

Tijdens deze bijeenkomst is er van gedachten gewisseld tussen Ayodhya Research Institute en de Surinaamse counterparts over de Rámlilá en eventuele samenwerking.

De Rámlilá groepen Visva Jyoti en Shri Mahá Sakti Durgá Samáj van Leiding 9a, gaan in de toekomst een belangrijke rol vervullen op hun specifieke gebieden.

De CUS en haar vertegenwoordiging, als de top van Ayodhya Research Institute mogen terugzien op een succesvolle samenkomst. Als verrassing toonde de groep van Ayodhya Research Institute een culturele kalender met Rámlilá foto's van Visva Jyoti (met flying Hanumán tijdens Suriname Diá van de afgelopen jaren) en van Shri Mahá Sakti Durgá Samáj van Leiding 9a. Na de prettige bijeenkomst mochten de groepen cadeaus en geschenken uitwisselen.

Van links naar rechts op de foto:
Rám Lalan Dás, Amriet Gangaram Panday, Dr. Yogendra Pratapsingh, Jan Soebhag, Mahant Jairám Dás en de Voorzitter

van de Culturele Unie Suriname Ashwin Adhin. Van Surinaamse zijde ontvingen zij verschillende Surinaamse souvenirs en culturele boeken.

Als blijk van waardering ontving het dagelijks bestuur van de Culturele Unie Suriname voor haar bijdrage op het gebied van cultuur en cultuurontwikkeling een **Tulsi Málá** en een **heilige doek** (sjaal) uit handen van Dr. Yogendra Pratap Singh Directeur van Ayodhya Research Institute (namens het departement van Cultuur van de Staat Uttar Pradesh, India (Tulsi Smarak Bhavan, Ayodhya, Faizabad-224123 (UP). Bij deze gelegenheid heeft Jan Soebhag ook een speciale en een bijzondere gedenkplaat mogen ontvangen van het instituut, namens Namens het departement van Cultuur van de Staat Uttar Pradesh.

Op de eerste foto is de heer Lachman, Voorzitter van Visva Jyoti niet zichtbaar, omdat hij met een andere groep van de Ayodhya Research Institute bezig was.

De heer Lachman, Voorzitter van Visva Jyoti op een ander moment met de top van de Ayodhya Research Institute in bespreking.

**Kijk uit naar het diválí festival
van de
Culturele Unie Suriname
in Suriname
November 2012.**

iftár

**CUS zal op 7 augustus a.s. het ontvasten (iftár)
organiseren tijdens de Rámádán.**

**Een deel van de Inheemsen, die een traditio-
nele zang- en muziek optreden weggaf tijdens
de keti koti viering op 1 juli jl.**

De Jántá, klaar om ingredienten fijn te malen

ॐ भूर्भुवः स्वः
तत्सवितुर्वरेण्यं
भर्गो देवस्य धीमहि
धीयो यो नः प्रचोदयात्॥

Foto van de Gaytri devi met vijf (5) 'gezichten'

De Godin Gáytri heeft vijf gezichten. Elk 'gezicht' vertegenwoordigd een van de vijf zintuigen. Degenen die haar bezingen en de mantra of de heilige spreuk uitspreken, worden door de Godin beschermd. In haar rol als beschermer, wordt Gáytri aangeduid als Savitri.

De betekenis van de Gáytri Mantra

Aum = Brahm;
Bhur = belichaming van vitale spirituele energie (Prán);

Bhuwah = vernietiger van het 'lijden';
Swaha = belichaming van het geluk;

Tat = dat;

Savitur = helder als de zon;

Varinyam = best uitgelezen;

Bhargo = vernietiger van de zonden;

Devasya = goddelijke;

deze eerste negen woorden beschrijven de glorie van God

dhimahi = kan indrinken, heeft betrekking op meditatie

dhiyo = verstand;

yo = die;

naha = ons;

prachodayát = kan inspireren!

dhiyo yo ná prachodayát' is een gebed tot God

De Gáytri heeft drie concepten van Stotra:

- met Lofzangen en glorie van God;

- dhyán (meditatie); en

- prárthná (gebed) belichaming.

Er zijn ook verschillende vormen van de Gáytri mantra, die uitgesproken worden bij het bidden tot o.a.:

- 'God' Rudra: Rudra Gáytri;

- 'God' Ganesh: Ganesh Gáytri;

- enzovoorts.

Ghamandi Rájá

Bará puráná bát hai.

Ek dur desh men ek rájá rahat rahá. U rájá bahut dhanwán aur ghamandi rahá.

Rájá, ápan ráj men, parjá ke bahut satáwat rahá aur káthin-se- káthin dukh dewat rahá. Parjá ke bahut durgati howat rahá.

i rájá desh men ailán karaile rahin ki u bhagwán hai, okar iláwá dusar koi bhagwán rahibe ná karal rahá. Rájá apne ke etná úncá samjhat rahá ki duniyá bhar men ose dhaní aur tágatwar koi dusrá rájá rahibe ná karal rahá.

Rát ke jab bára baje, tab rájá ghorá par sawár hoi ke, dui-cár sipáhi ke leike, gáun-gáun men pahrá kare; Ghum-ghum ke sune, ki koi parjá sutle men bol ná dewe, ki: 'ohho bhagwán.' Rájá i bát jab sunlewe, tab hot phanjire, u parjá ke, khál kíncwá lewe aur khál men bhúsá bhar dháre. Etná cánp aur tarpás parjá ke uppar cahrawat rahá i ghamandi rájá.

Parjá, apnehi man men bhagwán ke sumir lewe, sumiran kärke aur soce, 'e, jagat ke bhagwán kab talak hamlog i dukh sahab'. (Baki i rájá jantá ke dukh kahán samjhe, u to ek insán rahá, u bhagwán kahán, ki kuch samajh páwe).

Ab aisahín kuch din bital, kai sál bit gail. Tab ek din rájá nikaral ápan rájmahal se sikár khele. Sikár khelte-khelat pahuncal bindában men.

Tab lautáni samai, i rájá ká dekhe hai, ki, ek kúnwá ke pás bishnu bhagwán sankh, cakra aur gadá leike thár hai.

Turant rájá ghorá par se utaral. Talwár ghinc ke bole:

'tu kaun, hamár rastá men, pahile to ham toke ápan ráj men kabhi ná dekhli, batáw, ki tu ke báte, nahín turant tor gardan utár deb!'

Bishnu bhagwán khud jabáb deis, ki, ham u bhagwán báti jaun duniyá ke banáis hai aur jon duniyá ke racchá kare hai anyái aur kharábi se.

Bhagwán ke bát par, rájá bole hai, ki, agar tu sacmuc men bhagwán báte, tab tu ápan tágat dekháw, rup badalde, ki hamhú dekh lei ketná saktimán i bhagwán hai jaun hamár áge thará hai!

(U ghamandi rájá men etná sakti kahán ki u ápan rup badal páwe, u to ek mámuli sá insán rahá aur i sawál karis khud shaktisáli bishnu bhagwán se).

Etne men rájá dehke hai, ki bishnu bhagwán ápan rup badle lagal: Báman rup dháran karis, Krisna rup aur kai rup, ek se anek-anek rup badlis.

Rájá etná rup dekh ke ghabráhat men á-gail. Ápan sis jhukáike bhagwán ke caran men girke, máfi mángis, aur bolis ki áj se tu bhagwán aur ham rájá.

Ehi jhonká men i ghamandi rájá, bhagwán se bole hai:

'watan bhagwán', ham ápke nimantran deilá ki, phaláná-phaláná din ke, phaláná tárik ke áp hamár mahal men á-kar bhojan karo. Bhagwán bole: 'acchá'. Ápan newtá bhagwán le leis.

Ab í rájá ká karis, dhan se algarju, ápan dhan se ná jáne ká kare; ápan ghar se bindrában talak, makhmal ke sarak banwáis. Sarak ke agle-bagle phul ropwáil, ekar iláwá dari-dari tambu tanwáis aur tambu men makhmal ke phulná aur jhalari lagwáis. (Rájá ehi soc-bicár ke isab cij lagwáis rahá, ki bhagwán opar cal ke ái, okre mahal men bhojan kari).

Bhásá, tijdschrift voor taal, cultuur en geschiedenis heeft wederom een aanvang gemaakt met haar tijdschrift. Het wordt gratis gedistribueerd. Bhásá wordt via internet verspreid. Heeft u belangstelling, schrijft u ons.

e-mail:

stg.bhasa@hotmail.com

yatrie@live.com

jsoebhag@hotmail.com

audrey_koenders@live.com

Rájá gáun-gáun men duggi piṭwádeis, ki dekho áj rájá ke mahal men bhagwán bishnu ái bhojan kare.

Rájá ke kárbár dekh ke bhagwán apne man men soce ki dekho rájá abbe talak ketná ghamandi, gáun men parjá bhukhe mare hai aur duniyá ke dekháwe ke khartin ketná dhan luṭáwe hai.

Áj hammen mahal men boláike bhojan karwái aur bihán bhojan karwáike boli, ki bhagwán ke kháná deli, bhagwán ke khartin ketná ketná luṭwaili aur ká-ná-ká karli; táná máre ke hoi jái.

Bhagwán idhar i bát soce hai, aur udhar ápan wacan par dhiyán bhi dhare hai. Baki bhagwán to antaryámi, u dekhe hai ki jantá bhukhe-piyáse ghám men agorigá, ki ehi baháne jantá bhi bhagwán ke darsan pái jái.

Ab u din áige jab bhagwán ápan wacan nibháí. Ek taraf jantá agore hai bhagwán ke darsan páwe ke aur dursá taraf rájá parisán.

Mahal ke áspás sipáhi, i koná se u koná pahrá dewe hai ki kab bhagwán ái aur rájá unke swágat kari.

Idhar bhagwán soce hai, ki i bát ab aise ná cali! Bas jetná sipáhi rahá, bhagwán sab ke mati már deis.

Bhagwán ek burhwá ke bhes dharke, makhmal ke rastá pakris rájá ke nimantran nibháwe ke.

Sipáhi jab hos men áil, to dekhe hai ki bhagwán ke iláwá ek burhwá makhmal ke rastá par cale hai. Tab sipáhi burhwá ke cencá dabái ke aur gardan men hánth lagáike dhakká márke, burhwá ke rastá se báhar dhakel deis.

Bhagwán kuch dur jáike alop ho gail. Kuch der bád ab bhagwán ek kuttá ke bhes dharke phin áil.

Rastá par calat der ná, sipáhi u kuttá ke aisan marle, piṭái karle, ki kuttá ke kamar tuṭ gail. Kuttá gor ghasiṭat aur ghisráwat thorá dur jáike phin alop hoige.

Ab same bhail bhagwán ke bhojan kare ke, tab bhagwán billi ke bhes dharke mahal ke bhittar ghus áil. Billi hinyá ták, hunwá ták, kud-phán lagáike, rasoi ghar men já pahuncal. Jetná bhojan-pakwán, barho parkár ke hunwá pakkal rahá, sab bhojan jhuṭhár ke (bhojan kärke), calá gail. Bhagwán ápan wacan purá kärke calá gail.

Ab gáunwálen bole, dekho ná, rájá bole bhagwán ái aur unkar mahal men bhojan kari. Hamlog ke bhukhá-piyásá agorwáil aur kahun kuch ná.

Sab gáunwálan rájá ke gariyáwat ápan baccan aur práni ke sangh ghar ke or calá gail. Rájá, soc aur saram ke mare, tin din talak khaṭwás pakarleis.

Cauthe roj rájá phir nikaral sikár khele, man bahiláwe khát.

Lautáni bakhat rájá dekhe hai, ki ohi bhagwán phir sámhne thár.

Rájá ápan sawári parse utarke ab bole hai ki: 'bhagwán hoike áp etna jhuṭ bollo, áp hammen etná saram men ḍarlo.'

I bát par bhagwán jabáb deis: 'rájá abbahín áp ke etná ghamand. Ham ek burhwá ban ke jab pahilá dafé aili tab tohánr sipáhi hamár cencá dabái ke aur gardan men hánth lagáike, lát már ke báhar kar deis. Dohrauni aili ek kuttá banke, kamar turwáke hammen báhar bigwá delo. Tab jab bhojan kare ke samo bhail, tab ek billi banke ham aili, bhojan-pán karli, phin ohi rakam ham nikar gaili. Tab áp bolo hai ki ham jhuṭhá báti.'

I sab bát sun ke rájá caṭ bhagwán ke gore giral aur phin

máfi mángis.

U din se rájá bhagwán ke wacan deis ki ghamandi rup dur kari, garib par cánp aur tarpás ná cahrái aur ek ánkhi se sab parjá ke dekhi.

De maand augustus is een bijzondere maand. We hebben 3 belangrijkste gedenkdagen, namelijk: de **dag der inheemsen**, de **herdenking van de Javaanse immigratie** en de **Ramdan**. Onze Muslim broeders gaan tijdens de Ramadan ofwel **Ramzán ká mahiná** (in de maand Ramadan) vasten.

Idulfitr

Ramzán ká mahiná (in de maand Ramadan) wordt het vatenfeest over de hele wereld georganiseerd.

Traditionele Hindustaanse sieraden die de vrouwen van de contractarbeiders droegen toen ze naar Suriname kwamen tijdens de Hindustaanse immigratie.

Vanuit de bovenste rij ziet u 2 grote zilveren halssieraden: de Hamsuli ; in het midden een zilveren armband, de Curiyá en in de onderste rij: de kara of enkelbanden. Er zijn enkelbanden die soms 2 tot 5 kg wegen.

Op 2 oktober 1959 werd het standbeeld van de grote ziel, 'Mahátmá' Karamchand Mohandás Gándhi onthuld op de hoek van de Knuffels-grachtgeplaatst en de Heiligenweg. De grote initiatiefnemer was de H.N.S. (Hindustáni Nauyuwak Sabhá) uit de jaren '50

Het beroep pottenbakker is erg schaars onder de Hindustanen. Surjan Parohi is een van de weinige, misschien de enige Hindustaan die het beroep van de potten-bakker, de kohárn, momenteel uitoefent. Gelukkig hebben zijn kinderen van hem geleerd om dit beroep verder uit te bouwen. Het beroep van de kohárn is een nobelwerk omdat alle religieuze en de traditionele diensten met aardewerk worden gedaan.

Dit werk verdient een schouderklopje.

Een Járang kepáng artiesten groep op weg naar een optreden tijdens tijdens de keti koti viering op 1 juli il.

